Suomen Alkoholijuomakauppa ry:n lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta
HE 106/2024 vp

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta, verojaosto 18.10.2024

SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

Tällä korotuksella ei sopeuteta julkista taloutta

- ”Alkoholijuomaverolain muutoksen tavoitteena on *lisätä valtion verotuloja* korottamalla väkevien alkoholijuomien valmisteveroa *osana julkisen talouden sopeuttamistoimia*.”

➢ Jotta toimenpiteellä olisi merkitystä verotuloihin ja julkiseen talouteen, tuoton aikaansaamiseksi toimenpiteet olisi kohdistettava koko veropohjaan.

- Hallituksen esitys kohdistuu vain väkeviin alkoholijuomiin ja välituotteisiin, joiden alkoholipitoisuus on yli 15 mutta enintään 22 tilavuusprosenttia.

➢ Kyseessä on poliittinen linjaus, jolle ei ole taloudellisia eikä alkoholin haittoja vähentäviä perusteluita. Esitys on hallituskauden aikana jo toinen veronkorotus, joka on vastoin reilun ja avoimen kilpailun edistämistä ja siten ristiriidassa hallituksen omien tavoitteiden kanssa. Esitys kohtelee väkeviä alkoholijuomia ja välituotteita valmistavia ja maahantuovia elinkeinonharjoittajia sekä valtion itse omistamaa monopoliyhtiötä syrjivästi.

- Korotuksen verotuotoksi arvioidaan vain 3-4 miljoonaa euroa vuositasolla.

➢ Tavoiteltu verotuotto on minimaalinen verrattuna siihen, mitä elinkeino menettää matkustajatuonnin ja ulkomaisen verkkokaupan vuoksi, kun ostot siirtyvät Suomen rajojen ulkopuolelle. Todennäköisenä lopputulemana verotuotto alenee nykyisestä.

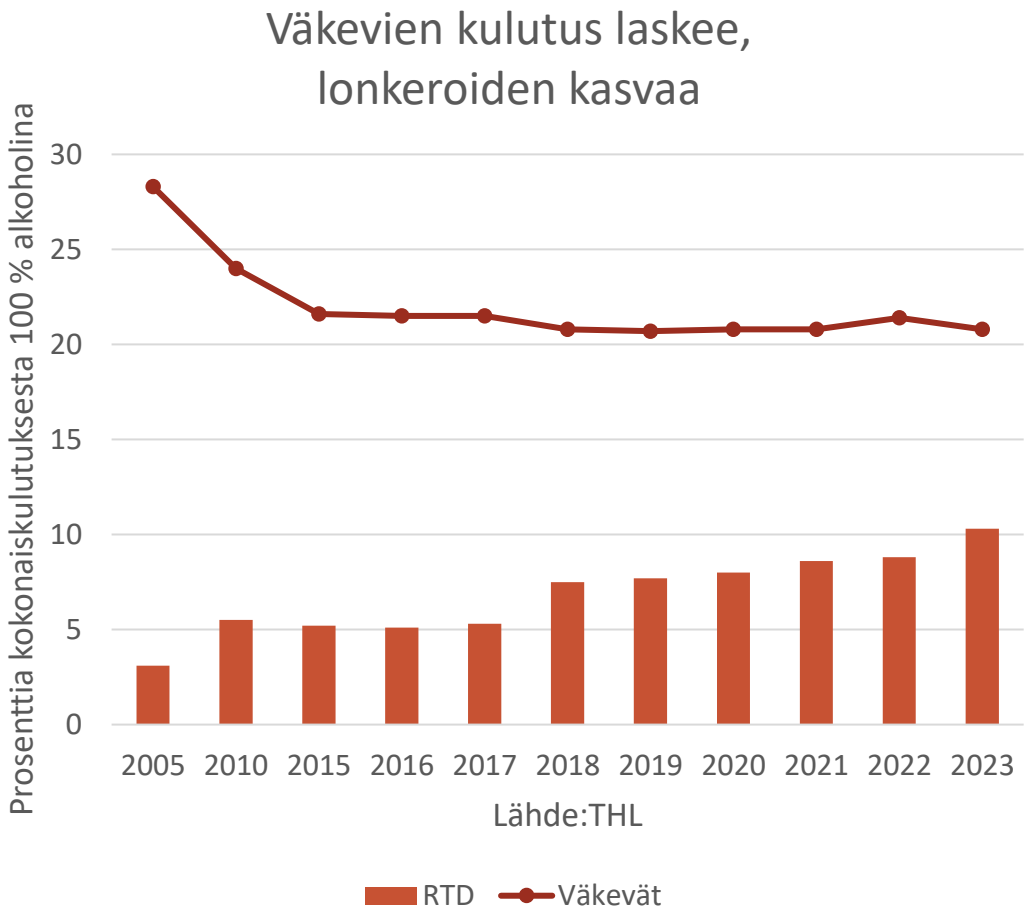
SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

Veronkorotus on kohdistettu väärin tavoitteeseen nähden

Väkevien alkoholijuomien kulutus laskee. Vuonna 2005 väkevien prosenttiosuus kokonaiskulutuksesta oli melkein 30 %, vuonna 2023 enää 20,8 %.

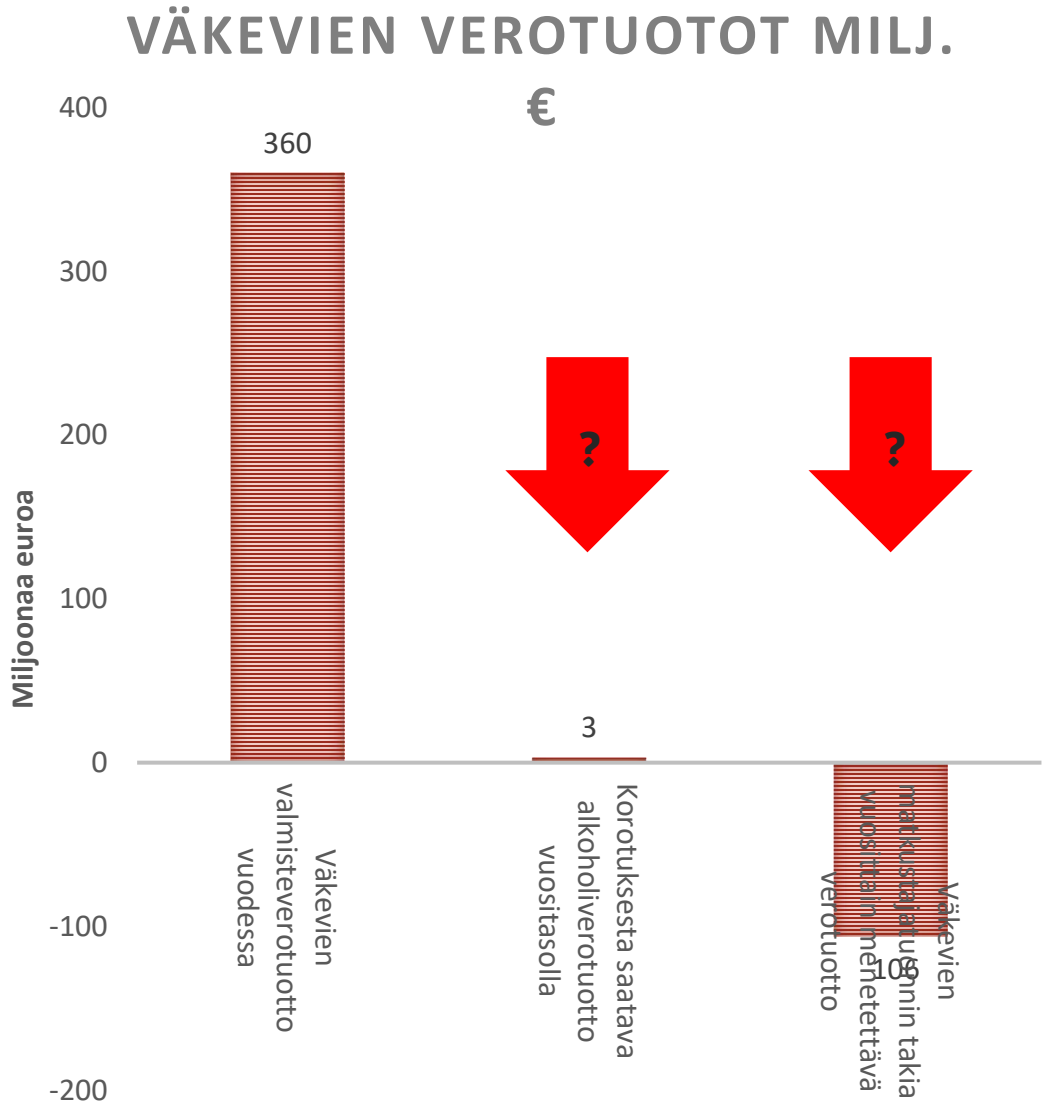
Tuoteryhmä, jossa kulutus ja verotuotto ovat kasvussa, ovat long drink –juomat (vuoden 2018 alkoholilain muutoksen jälkeen).

Veronkorotusten kohdistuessa vain kahteen juomaryhmään osa niiden kulutuksesta korvautuu muiden juomaryhmien kulutuksen kasvulla, jolloin suunniteltu verotuotto jää saamatta.

SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

Verotuottojen lisäys väkevien veroa korottamalla on epätodennäköistä

- Hallituksen esityksen tuotto-odotus on vuositasolla 3-4 miljoonaa euroa seuraavien kolmen vuoden aikana, yhteensä noin 10 miljoonaa euroa.
- Suomi **menetti** alkoholituonnin takia 300 miljoonaa euroa verotuloja vuonna 2023; tästä **106 miljoonaa euroa oli väkevien alkoholijuomien valmiste- ja arvonlisäveroa***
- Alkoholiveron kiristyksestä seuraava hintojen nousu todennäköisesti nopeuttaa väkevien alkoholijuomien kotimaisen kysynnän laskua, mikä johtaa verotulojen menetyksiin.

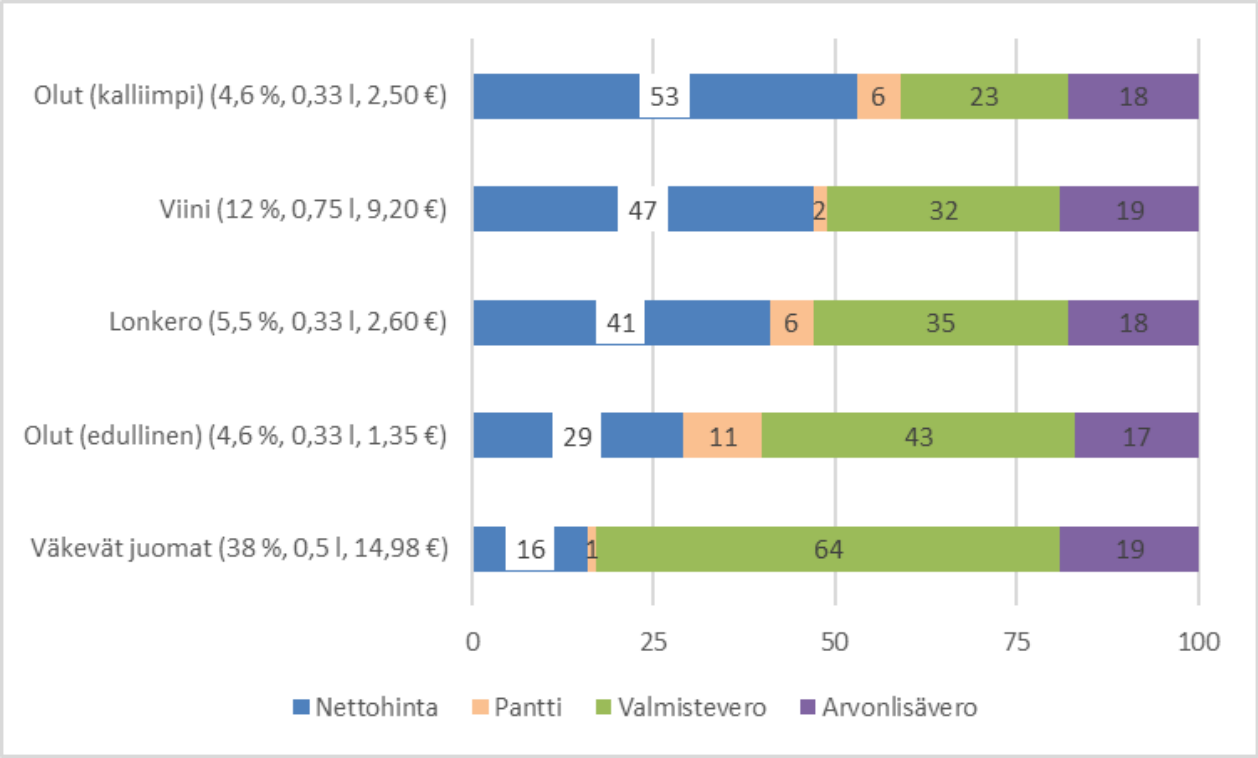
➢ **Mihin huomio tulisi kohdistaa, jotta valtion verotulot todellisuudessa lisääntyisivät?**

Etyylialkoholin valmisteverotuotto noin 530 milj.€, josta noin 2/3 kertyy yli 10 t-% juomista = 360 miljoonaa euroa

*Lähde: Alkoholituonti ja verkko-ostokset ulkomailta. Arvio valtion veromenetyksistä ja myyntitulomenetyksistä vuonna 2023. Tutkimus- ja analysointikeskus TAK.

SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

Vaikutukset kuluttajakäyttäytymiseen

- Alkoholivero ja arvonlisävero muodostavat yli 80 % prosenttia väkevän alkoholijuomatuotteen hinnasta.
- Prosentinkin lisäys verotasoon näkyy väkevien juomien kuluttajahinnassa selvästi havaittavana muutoksena.
- Kuluttajan mielikuva väkevien tuotteiden kalleudesta vahvistuu, mikä ohjaa kulutusta muihin tuotteisiin sekä ostojen siirtymiseen Suomen rajojen ulkopuolelle.

Esimerkkilaskelmia alkoholituotteiden hinnan muodostuksesta alkuvuonna 2023, prosenttia (Lähde: Veronmaksajain Keskusliitto).

SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

Vaikutukset matkustajatuontiin

- Kotimaisella alkoholijuomien hintatasolla ja matkustajatuonnilla on selkeä yhteys, ja riskinä on, että kotimainen hinnannousu lisää paitsi alkoholituontia, myös matkustajatuontina tuodun alkoholin laitonta välittämistä kotimaassa.
- Alkoholin matkustajatuonnista noin 40 prosenttia on väkeviä alkoholijuomia (100-prosenttisena alkoholina). Matkustajatuonnin osuus kokonaiskulutuksesta on kaikkein suurinta nimenomaan väkevien alkoholijuomien juomaryhmässä.
- Matkustajatuonnin seurauksena Suomeen päätyy merkittävä määrä alkoholijuomapakkauksia, jotka eivät kuulu kotimaiseen pantilliseen kierrätysjärjestelmään. Näiden pakkausten asianmukaisesta kierrätyksestä koituu kuitenkin kuluja, jotka sälytetään kierrätysjärjestelmää ylläpitävien kotimaisten toimijoiden maksettaviksi.

Vaikutukset yritysten toimintaan

- Välituotteisiin ja etyylialkoholijuomaryhmään ehdotetut veronkorotukset vaikuttavat kotimaisiin toimijoihin negatiivisesti, koska ne kohdentuvat niihin tuoteryhmiin, joiden saatavuus on rajoitettu monopolijakeluun.
- Alkoholin kokonaiskulutusta säädellään rajoittamalla saatavuutta ja nostamalla hintaa veronkorotuksin. Nyt molemmat ohjauskeinot kohdistuvat samoihin tuoteryhmiin, kun taas laajassa jakelussa olevien tuotteiden veroa on jopa laskettu. Tämä on alkoholihaittojen ehkäisyn kannalta epäloogista. Yksikään alkoholijuomakategoria ei ole toista haitallisempi, vaan haitat perustuvat juotuun alkoholimäärään ja useuteen.
- Alkoholiviennin ytimessä ovat väkevät alkoholijuomat, joiden viennin arvo on vuositasolla 150 milj. euroa. Jotta kotimaisella alkoholijuomateollisuudella on varaa investoida ja suunnata vientimarkkinoille, se tarvitsee vahvan kotimarkkinan. Puolet toimialan tuotannon arvosta on peräisin kotimarkkinalta. Veronkorotusten seurauksena toimijoiden kyky satsata vientiin heikkenee. Tämä on vastoin pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjausta, jossa suomalainen elintarvikevienti olisi kasvuohjelman mukaisesti tarkoitus kaksinkertaistaa vuoteen 2031 mennessä.

Korvaava ehdotus

- Suomen Alkoholijuomakauppa ry ehdottaa, että kaikista alkoholi- ja alkoholijuomaveron korotuksista pidättäydytään kokonaan seuraavien kolmen vuoden aikana ja keskitytään siihen, että alkoholimyynti ja siitä saatava verotuotto saadaan pidettyä kotimaassa.

SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

Kiitos

SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY